

september 2025
verschijnt 3 x per jaar

Vlaanderen
verbeelding werkt

WAAH!

WAAHNZINNIG VEEL
CULTUUR- EN ERFGOEDTIPS
UIT 'T WAASLAND

#09

CULTUUR
Jan Verheyen
op de filmset

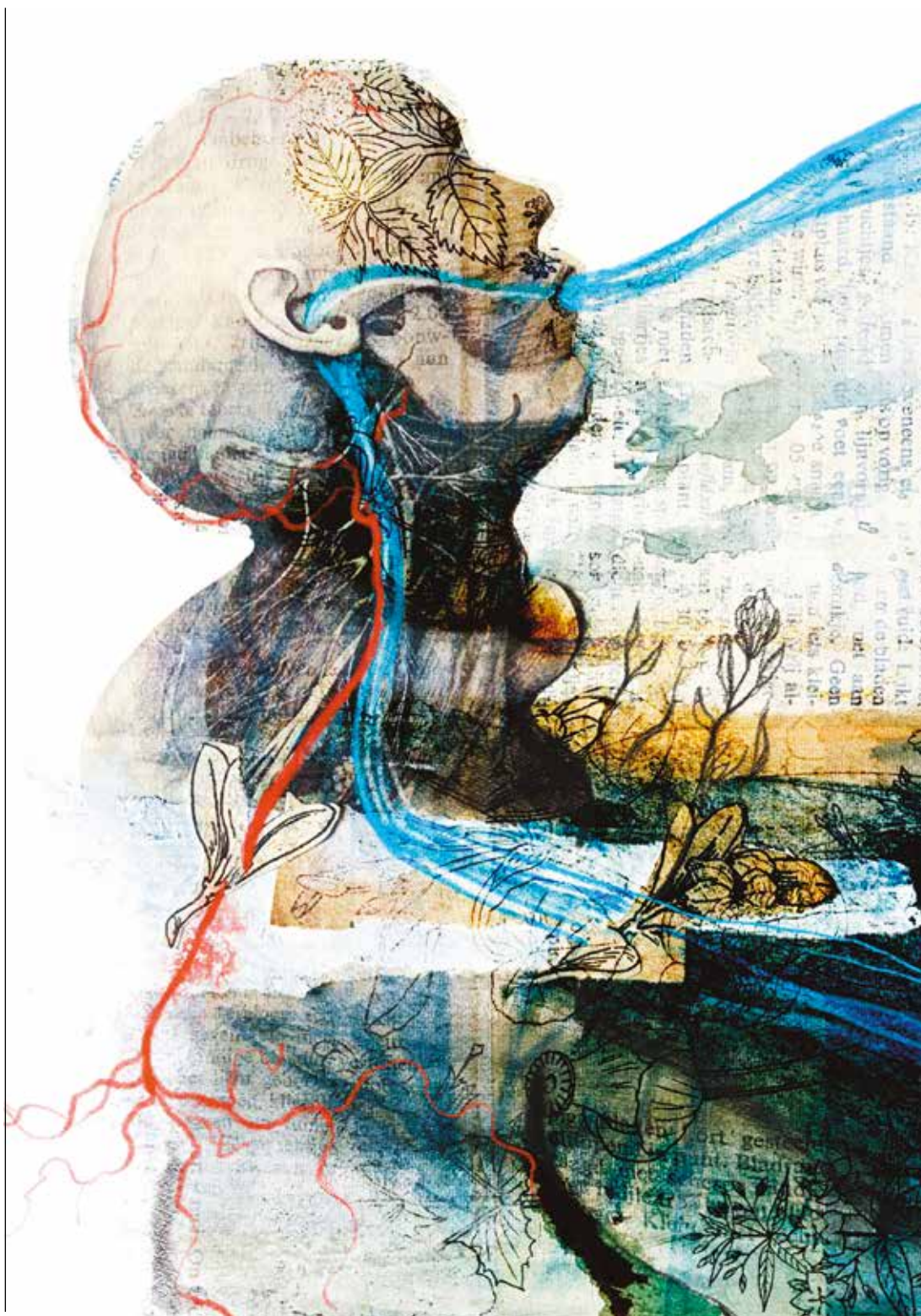
ERFGOED
Vijftig jaar
Abdij Roosenberg

KUNST
De grenzeloze interventies
van Maarten Inghels

**Op de cover:
Marnix Baetens
uit Lokeren**

“Als voorzitter van de Lokerse Erfgoed-commissie kijk ik alvast uit naar Open Monumentendag op 14 september. Het thema dit jaar is architecturaal erfgoed, onder de noemer ‘In stijl’. Razend benieuwd wat de stad allemaal te bieden heeft... Er vallen ongetwijfeld veel pareltjes te ontdekken. En als amateurfotograaf houd ik mijn camera uiteraard in de aanslag!”

onvoorspelbaar

▼▼ Het onvoorspelbare van de natuur zindert na in mijn werk

Gitte Vancoillie, illustrator, Bazel

"Ik woon op een boogscheut van de Schelde en de polders, die een voortdurende inspiratiebron zijn. Mijn atelier bevindt zich in een oud vrachtschip, waarin we ook een theaterzaaltje hebben gemaakt. Daar, midden op de Schelde, waar alles voortdurend stroomt, is er veel ruimte om dingen te laten ontstaan. Als ik teken, volg ik mijn intuïtie. Een tekening start bij een vaag idee in mijn hoofd dat ik langs mijn hand op het witte blad laat vloeien. Het resultaat laat zich niet voorspellen. Het is zoeken, soms verdwalen, toeval toelaten. Blijfe verwondering. Het onvoorspelbare vind je ook terug in de natuur en de rivier: ze is altijd in beweging, altijd anders. Soms zacht en idyllisch, soms ruw en wild en woest. Die spanning vind je ook in mijn collage terug. Het ruwe zit 'm in de grove borstelstreken, de dreigende kleuren. Het zachte in de mooie fauna en flora. En centraal, natuurlijk, is er de rivier. Dat waterige landschap dat diep in ons zit, en ons vormt tot wie we zijn. Op een of andere manier vloeien die invloeden ook weer naar buiten, naar de wereld. Ik ben een kind van de polders en vind het fijn om een gedachte of gevoel dat naar boven komt, te veranderen in iets tastbaar, dat door de blik van de toeschouwer steeds verder kan vloeien."

GEZOCHT: illustratoren met het Wase DNA

Wil jij mee uitzoeken wat de raapkes van 't Waasland typeert en verbindt? Mail naar info@waahz.be

Wat is 't Waasland?

natuurlijk	contrastrijk	avontuurlijk	geborgen	fabelachtig	verscholen	volks	rijk	onvoorspelbaar	
#01	#02	#03	#04	#05	#06	#07	#08	#09	#10

Er zit iets in de Wase bodem. Een verlangen om de blik te verruimen en een creativiteit om mensen te verbinden op onverwachte locaties. Dans in een verlaten fabriek, vecht in een imposant fort en luister naar de bomen.

Fabrique Mystique

Klaar voor een out-of-the-box performance? Mótha is een uniek project waarin klanken en beweging op een beklijvende manier smelten. Oude instrumenten zoals fluit (Maarten Marchau) en draailier (Thomas Hoste) krijgen een moderne boost dankzij *looping stations* en audioprocessoren.

Die meeslepende muziek wordt op haar beurt verrijkt door geïmproviseerde, poëtische bewegingen (Nele Nu). De mysterieuze locatie doet de rest: de oude vleesfabriek van Belsele dompelt deze voorstelling onder in een mystieke sfeer. Een hypnotiserende, zintuiglijke trip die je niet snel vergeet.

Multidisciplinaire voorstelling Mótha • vrijdag 24 oktober om 21u • vleesfabriek Belsele - afspraak (vanaf 20u) aan Muziekclub 't Ey, Koutermolenstraat 6b, 9111 Sint-Niklaas • info en tickets via ccsint-niklaas.be

© Luk Dambrecht

Hoor(ns) in het bos!

WALD, een muziekvoorstelling van Korpus Kwartet • zaterdag 27 september om 11u • Heidebos, Keizershoek in Moerbeke-Waas (Lokeren) • info en tickets via ccl.lokeren.be

De vier jonge Belgische hoornisten van Korpus Kwartet zochten naar een inspirerende, avontuurlijke plek die hun harmonieuze melodieën een extra dimensie kon geven. Die vonden ze in het Heidebos in Moerbeke, waar Meetjesland en Waasland in elkaar overvloeien. Tussen stevige boomstammen, graslanden en paddenstoelen komt het muziekstuk WALD – gecomponeerd door Siebe Thijs – volledig tot zijn recht en ontstaat er een wonderlijke dialoog tussen muzikant en omgeving. Met dank aan struikgeruis en vogelgezang. Ontdek hoe het bos op de klanken van de hoorns helemaal tot leven komt.

Stoere prinsessen & tedere ridders

Tromgeroffel en klaroengeschal! Het imposante Fort van Steendorp vormt het perfecte strijdtoneel voor een knotsgekke theatervoorstelling voor de hele familie. Er wordt in 't Fort eindelijk nog eens dapper gevochten en prinsessen worden er teder – en met wederzijdse toestemming – wakker gezoend. 'Stok-Paard-Prins' is een sprookjesachtig, humoristisch spektakel van productiehuis 4hoog, met tekst van Raf Walschaerts en Lander Severins. Een jolig ridderepos over avonturen beleven, falen en opnieuw proberen. En over het vinden van de ware liefde, op een wel héél onverwachte plek. Voor vrolijke, romantische zieltjes tussen 3 en 103 jaar oud.

Theatervoorstelling 'Stok-Paard-Prins' • zondag
21 september van 15u30 tot 16u30 • 3+ • 't Fort van
Steendorp, Kapelstraat 204, 9140 Steendorp (Temse) •
info en tickets via cultuurcentrumtemse.be

Grens- verleggers

Op 12 december opent het MAP - Mercator in Sint-Niklaas zijn deuren voor het grote publiek. MAP staat voor Musea aan het Park, de opvolger van SteM en de som van deze vier stadsmusea: Curiosum, Den Brei, Paviljoen en het volledig nieuwe Mercator.

Sluitstuk van dit museale vierluik is de opening van het nieuwe en vernieuwende cartografiemuseum: MAP-Mercator. Het museum is gewijd aan de Wase cartograaf, geograaf, wetenschapper en instrumentenbouwer Gerard De Kremer (Gerardus Mercator Rupelmundanus), een grensverlegger avant la lettre. Om meer ruchtbaarheid te geven aan het MAP - Mercator en het geheel vorm en vleugels te geven, nam Sint-Niklaas dichter-schrijver-beeldend kunstenaar Maarten Inghels als tijdelijke grensverlegger in dienst.

KUNST IN OPDRACHT

Zes maanden lang verlegt huis-kunstenaar Maarten Inghels grenzen met verrassende ingrepen en originele publieke ontmoetingen in de openbare ruimte. De stad gaf hem passend 'carte blanche' – zij het binnen het kader van de cartografie, het centrale thema van dit 'kunst in opdracht'-project. Zo schreef hij eerder dit jaar het woord 'UTOPIA' op een Strava-stratenplan geënt op het stratenplan van de stad Sint-Niklaas. Maarten Inghels: "Het mooie aan deze performance is dat je gedwongen wordt om straten in te wandelen die je anders nooit zou inlopen. Op die manier ga je automatisch grenzen overschrijden. We

hebben die kaart vervolgens op een groene aluminiumplaat geprint en als tijdschapsule begraven onder de werf op de Grote Markt. Als een artefact voor de toekomst, zeg maar."

▼▼ **Ik droomde er al langer van om een doolhof te maken**

Een van Maartens meest intrigerende ingrepen is *The Invisible Route*. "Tijdens mijn wandelingen door Sint-Niklaas heb ik elke camera die ik tegenkwam – publiek én privaat – aangeduid op een kaart. Op basis daarvan ontwierp ik een route die je ongezien langs al die camera's loodst." Een poëtisch protest tegen alomtegenwoordige surveillance, én een uitnodiging om anders naar de stad te kijken.

Even speels was zijn interventie in de bib van Sint-Niklaas: een snackautomaat die niet met snacks maar met papieren

Maarten Inghels,
dichter, schrijver en
beeldend kunstenaar

vliegtuigjes was gevuld. “Die vliegtuigjes waren gevouwen van uitgescheurde bladzijden van onverkochte of ongelezen boeken. Ik heb Gaea Schoeters en Tom Lanoye gevraagd of ik pagina's uit hun werk mocht scheuren – en ja hoor, ze gingen akkoord (*lacht*). Ook mijn eigen boeken gingen eraan. En wie goed keek, ontdekte ook vliegtuigjes gevouwen uit oude atlanten en landkaarten.”

En er is meer. Sinds het begin van de zomervakantie kan je in Nieuwkerken terecht in een door cartografie geïnspireerd maïsdoolhof. “Ik droomde

▼▼ Waar musea doorgaans binnen hun muren opereren, werk ik voornamelijk in de publieke ruimte

er al langer van om een doolhof te bouwen en dankzij de medewerking van het Bagynhof in Nieuwkerken is het er eindelijk van gekomen. Voor het ontwerp ben ik vertrokken van de onbekende gebieden die op oude wereldkaarten als ‘terra incognita’ werden aangeduid. Wie met een luchtballon over het doolhof zou vliegen, ziet dat ik van de letters ‘terra incognita’ een geometrisch patroon heb gemaakt. Een deel is bedoeld voor jonge kinderen en daarin is het moeilijk verdwalen,” verklaart Maarten. “Het hoofddoolhof is echter van een ander kaliber; daar zullen bezoekers wel even zoet mee zijn. Mooi is dat het Bagynhof zelf een educatief spel heeft ontwikkeld voor onderweg. Helemaal geïnspireerd op het MAP - Mercator.”

KAARTEN OP TAFEL

“Wat ik zeker nog wil tippen is de expo ‘Mercator! Kaarten op tafel’. Wat mij betreft een zeldzame kruisbestuiving tussen verleden en toekomst. Kunstenplatform WARP en CC Sint-Niklaas brengen kunstenaars samen die onze wereld – letterlijk – hertekenen. Denk aan oude landkaarten naast AI-creaties, vergeelde archiefmappen naast digitale prints. Hoe verbeelden we vandaag hemel en aarde, in een tijd waarin de grenzen blijven schuiven? Ga zeker eens kijken in Zwijgershoek. De expo geeft antwoord én biedt perspectief.”

Waar musea doorgaans binnen hun muren opereren, blijft Maarten Inghels resoluut kiezen voor de publieke ruimte. En die ruimte zal hij de komende weken nog meer naar zijn hand zetten. Wat precies op til staat, blijft nog even onder de radar. “Ik ben nog volop in gesprek met mensen en partners, maar binnenkort leg ik mijn kaarten ook op tafel.”

MAP - Mercator • Zwijgershoek 14 in Sint-Niklaas • museasintniklaas.be

Maïsdoolhof Bagynhof • nog tot en met 12 oktober • Zeveneeckhoekstraat 56 in Nieuwkerken

Maarten Inghels • inghels.com/
Sint-Niklaas • instagram.com/maarteninghels/

Expo ‘Mercator! Kaarten op tafel’ • van 11 oktober tot en met 4 januari 2026 • tentoonstellingszaal Zwijgershoek & Kunstenplatform WARP • € 8 / € 5 (VP, lerarenkaart, studentenkaart DKO) / € 1,6 (kansenpas) / gratis (-26, museumpas)

OOK DIEPER IN HET WAASLAND VERLEGT MEN DE GRENZEN

Zo wijden **de bibliotheken die tot regiobib Biblio WAAS behoren hun jaarlijkse lezingenreeks Buitenbeentjes volledig aan ‘grensverleggers’**. Ronkende namen zoals Jean-Paul Van Bendeghem en Martin Heylen laten tussen 13 oktober en 5 december in hun kaarten kijken. Bekijk het volledige programma op interwaas.be/buitenbeentjes

Drie containers die tijdens het **NAFT-festival** werden beschilderd, komen na hun omzwerving over zee weer terug naar Sint-Niklaas. Eind november zullen ze, gevuld met boeiende reisverhalen, een vaste plek krijgen op de vernieuwde Grote Markt. Volg de containers via ontdeksintniklaas.be/nl/typisch-sint-niklaas/street-art/naft-kunstcontainers

Hou tot slot de **Graventoren en getijdenmolen in Rupelmonde** in de gaten want in 2026 staat de herbesteding op de kalender. Het doel is een plek te creëren waar het volledige verhaal van Mercator uit de doeken wordt gedaan. Wordt vervolgd. Meer info op toerismevlaanderen.be/nl/nieuws/toekomstplannen-graventoren-getijdenmolen-onthuld

ONTDEK OOK!
CC Sint-Niklaas
presenteert tijdens
Archipel ook Stef Kamil
Carlens & The Poem en
'De Meeting' met
Julie Cafmeyer.

de bezoeker

© Joost Joossen

▼ Geen woord zo hoopvol als 'beginnen'

Betty Goven uit Sint-Gillis-Waas
kijkt reikhalzend uit naar Archipel,
het literaire festival in Sint-Niklaas.

"Twee jaar geleden is het festival helaas aan mij voorbijgegaan, maar deze editie ben ik er zeker bij. **Angelo Tijssens, auteur, theathermaker en co-scenarist van de films 'Close' en 'Girl', is de beloftevolle curator** van dienst. Zoals de traditie het wil, vertrok hij van een vers van Paul Snoek namelijk "de avond die ik nooit zag / is de mooiste van de avonden" en vertaalde deze naar het thema 'Beginnen'. Geen woord zo hoopvol. Het is nooit te laat om aan iets nieuws te beginnen. Geloof mij maar (*lacht*). Rond dat thema stelde Tijssens een fantastisch programma samen. Zo kijk ik onder andere uit naar **het gesprek met ex-stadsgenoot en auteur Tom Lanoye** en de uitreiking van de Poëziedebuutprijs. Zelf ben ik gepassioneerd door dichtkunst. Het blijft magisch hoe mensen gedachten kunnen omzetten in kleuren, geuren, ritme en klank. Ik ben **benieuwd hoe de jonge generatie vandaag met woorden speelt**. Hoe zij de wereld interpreteert. Ik hoop om verrast en ontroerd te worden. En ik verwacht me aan zinnen en hersenspinsels die nog dagenlang prikkelen en nazinderen."

Archipel 2025, een samenwerking van de Bib met CC Sint-Niklaas, d'Academie beeld en d'Academie podium in Sint-Niklaas, Stad Sint-Niklaas, Literatuur Vlaanderen, 't Oneindige Verhaal, De Foyer, Vrije Ateliers, MAP, deAuteurs en Poëziecentrum • Festivalweekend: 17, 18 en 19 oktober 2025 • op verschillende locaties in centrum Sint-Niklaas • meer info via archipelfestival.be

Voor Iyayi Van Brussel is dansen net zo vanzelfsprekend als ademen. Amper twaalf jaar is hij, maar hij flankerde op het podium reeds sterren zoals Camille en K3 én maakte deel uit van de topcast van befaamde Vlaamse musicals zoals 'Peter Pan' en 'Pocahontas'. Zijn eerste (dans)stappen, pirouettes en *moonwalks* maakte hij hier, op Wase grond. Met een opvallende souplesse leidt hij ons door zijn parcours, kriskras door het Waasland.

Op het ritme van Iyayi

WIE IS IYAYI VAN BRUSSEL?

12 jaar • Danser, musicalacteur en model • Woont in Waasmunster • Danst bij de Koninklijke Balletschool Antwerpen en bij Studio Dansemble (danspartner van Studio 100) • Speelde mee in de musicals 'Peter Pan' en 'Pocahontas', de kerstshows van Samson & Marie en videoclips van o.a. Camille en K3 • Mantra: 'Boys dance too' • Iyayi betekent 'Faith' (= geloof/hoop) in het Nigeriaans • **Volg Iyayi op Instagram @iyayi_vb**

01

BALLET IS VET

“Op de academie van Sint-Niklaas ontdekte ik als zesjarige dat klassiek ballet niet saai is en zeker niet alleen voor meisjes in roze tutu's. Als baby kon ik niet stilzitten en als kleuter volgde ik al danslessen zoals hiphop. Maar het was pas op de academie dat mijn passie écht werd aangewakkerd. Daar heb ik enorme sprongen gemaakt, letterlijk en figuurlijk. Ik hoop dat ik meer jongens kan inspireren om op ballet te gaan. Het is eigenlijk best stoer, hoor.”

BATTERIJEN OPLADEN

“Voor mijn leeftijd heb ik een behoorlijk druk leven. Ik hol van dansles naar repetitie naar voorstelling. Dan is het belangrijk om af en toe de batterijen op te laden. Dat doe ik het liefst op domein Puyenbroeck. Daar voel ik me meteen op vakantie. In de zomer kampeer ik er met oma en opa en speel ik met mijn neefjes in het bos en in het zwembad. 's Avonds voeren we dan graag een voorstelling voor familie op. Ik kan het niet laten.”

02

GROOTSE DROMEN

“Zolang ik me kan herinneren ging ik met mama naar dans- en theatervoorstellingen kijken. In het Cultuurcentrum van Waasmunster en Lokeren of in de Stadsschouwburg van Sint-Niklaas. Telkens droomde ik dat ik zelf op het podium stond. Soms moet ik mezelf knijpen als ik eraan denk dat ik daar intussen écht zelf heb mogen staan.”

SUPERJUF

“Soms kan iemand je dat ene duwtje in de rug geven waardoor je vleugels krijgt. Juf Lies van mijn basisschool Atmos in Waasmunster was zo iemand. Zij zag me dansen op de speelplaats en moedigde me aan om auditie te doen bij Studio Dansemble, de danspartner van Studio 100. In volle coronatijd heb ik op mijn eentje die auditie gedaan. Daarna is alles voor mij in een stroomversnelling gegaan. Dus: dikke dankjewel Juf Lies!”

04

05

PROJECT RUNWAY

“Behalve dansen is ook mode een manier om mezelf te uiten. Ik experimenteer graag met stoffen en patronen, knip, naai en drapeer outfits. Net als mama, die een opleiding volgde aan de modeacademie van Sint-Niklaas. Ik sta nog wel eens model voor studenten en elk jaar ga ik samen met mama naar de modeshow kijken. Ik ben ook fier dat ik vorig jaar op de cover van dit magazine mocht staan.”

03

GA DAT ZIEN!

“Ik word altijd enthousiast van een nieuwe voorstelling van fABULEUS. Dat productiehuis maakt dans-, circus-, en theatervoorstellingen voor én met jongeren. In februari brengen ze de theatervoorstelling 'Skin in the Game', een toneelstuk over competitie tussen tieners op een eliteschool, naar Sint-Niklaas. Misschien werk ik zelf ooit wel eens mee aan een voorstelling van fABULEUS. Fingers crossed.”

Theater 'Skin in the Game' (15+) •
27 februari 2026 • om 20u •
Stadsschouwburg CC Sint-Niklaas •
Meer info via fabuleus.be en tickets via ccsint-niklaas.be

you did colors
all of the
savor it

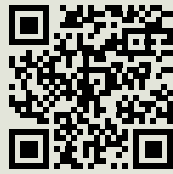

‘VERLIES’

Jacky Van Buyten, Waasmunster, 2025

Potloodtekening naar aanleiding van de expo die De Meermin in Waasmunster organiseert in het kader van de 10-daagse van de Geestelijke Gezondheid. Jacky Van Buyten onderzocht via lezingen, gesprekken en theaterstukken wat verlies met ons doet. En hoe we, elk vanuit onze eigen persoon, verlies verwerken. Met die inzichten ging hij aan de slag en maakte hij 8 serene werken. Zo wil hij het belang van geestelijke gezondheid zichtbaar maken. Ontdek meer werk van Jacky op [instagram.com/jackyvanbuyten/](https://www.instagram.com/jackyvanbuyten/)

Van 1 tot 10 oktober organiseert
Samen Veerkrachtig de 10-daagse van
de Geestelijke Gezondheid. Versterk jouw
veerkracht en leer omgaan met moeilijke
periodes tijdens de vele inspirerende
activiteiten en ontmoetingen.
[samenveerkrachtig.be](https://www.samenveerkrachtig.be)

KORT & bondig

Nieuw

Platform voor de
creatieve en
cultuursector in het
Waasland

OPEN CREATIVES WAASLAND

Maak dit najaar een creatieve klik. Dat mag je behoorlijk letterlijk nemen. Open Creatives Waasland is een gloednieuw digitaal platform waar creatieve professionals elkaar vinden. Waar zij kansen lanceren, en ideeën, events of diensten voor cultuur delen. Waar men ruimtes kan aanbieden voor de culturele community. Connecteer. Deel. Creëer. Klik.

Open Creatives Waasland •
opencreativeswaasland.be

© Bjorn Conhaire

Bach to the future

Op het festival *Triple Bach* brengen drie unieke artiesten een eigenzinnige ode aan de muziek van grootmeester Johann Sebastian Bach. Cellist Benjamin Glorieux (*foto*) neemt je mee op een spirituele pelgrimstocht, Philippe Thuriot vertaalt op nostalgische wijze de muziek van Bach naar de accordeon, terwijl het Nadar Ensemble het iconische repertoire herwerkt via historische opnames en YouTube-video's. Laat je verrassen door passie, vernieuwing en muzikale diepgang. En trakteer jezelf in De Foyer op een exclusief Bach-biertje.

Festival Triple Bach: 3 concerten geïnspireerd door Johann Sebastian Bach • Benjamin Glorieux: zaterdag 27 september (17u), Philippe Thuriot: zondag 26 oktober (15u) en Nadar Ensemble & Anthony Romaniuk: zaterdag 29 november (20u) • Stadsschouwburg CC Sint-Niklaas • Festivalpas: € 55 • Info & tickets via ccsint-niklaas.be

80

Zoveel jaren staan er op de teller van Chiro De Spiraal uit Rupelmonde. En dat werd groots gevierd. Met veel warmte kondigde de Chiro de geboorte aan van een nieuwe reuzin: Josée De Spiraal is een gezond Chiromeisje van wel drie meter hoog. Tijdens de Schellekesfeesten zette zij in de reuzenstoet zopas haar eerste stapjes, met een stapel pannenkoeken onder de arm. Want: geen Schellekesfeesten zonder Chiro-pannenkoeken aan de voet van de Graventoren. Josée staat symbool voor de warme band tussen de Chiro en de lokale gemeenschap. Welkom grote spruit.

StuBru-presentator Stijn Van de Voorde spot the next big thing in muzikaal Waasland

SCAN & BELUISTER!

Met **Robby G. & F. Dot** maken Robin Goossens en Findus Oosterlinck uit Beveren Nederlandstalige gabberpop. Je hoort dat Joost Klein een belangrijke inspiratiebron is, maar ook dat de twee klasgenoten zich geweldig amuseerden toen ze liedjes als '100 Dagen' en 'DJ is Kut' produceerden. Is er productioneel nog groeimarge? Zeker! Maar deze twee kerels zitten nog in de middelbare school, dus hun piekperiode komt er nog aan!

Wie **Dalver** uit Lokeren ooit aan het werk zag/hoorde, gelooft moeilijk dat hun *wall of sound* door amper drie muzikanten wordt gecreëerd. Een mens zou er voor minder het woord 'overweldigend' op kleven. Potig, maar met voldoende melodie en emotionele diepgang om een breed publiek van gitaarliefhebbers geboeid te houden.

'Ik zet Sint-Niklaas op de kaart, iedereen wil een stukje van de taart' rapt **Sepia** in zijn nummer 'Ooievaar'. In het MAP zal je zien dat de hoofdstad van het Waasland reeds eeuwen geleden op een kaart werd vermeld, maar in de wereld van de hiphop mag je overdrijven. Ward Van de Voorde (*geen familie!*) rapt succesvol onder zijn alter ego Sepia in het Nederlands, wat hem een voorprogramma voor Brihang en een samenwerking met Eva De Roovere opleverde.

WINDOWSHOPPING

Tijdens de expo: 'Kunst in de Vitrine' in Stekene palmen 30 kunstenaars uit verschillende disciplines de etalages en voortuinen van lokale handelaars in. Dat doen ze met verrassende kunstwerken.

Zo etaleert beeldhouwer Adi Verbeke zijn beeld *Mazy* van zwart Belgische marmer in de voortuin van begrafenisondernemer De Herinnering. Een krachtig en vrouwelijk geïnspireerd werk.

Wandel of fiets de volledige route (26,8 km) en ontdek kunst op onverwachte plekken.

Expo 'Kunst in de Vitrine' • van vrijdag 12 september t/m zondag 12 oktober • Meer info via ontdekstekene.be

foazelen

Wie in Sint-Niklaas aan het foazelen gaat, die bazelt, verkondigt prietpraat of spreekt op een onverstaanbare wijze.

We *foazelen* allemaal wel eens, maar wat we wél graag luid en duidelijk communiceren: de voorstelling 'Meandertalig' van theatercollectief Code. De vzw Code, ontstaan in Elversele (Temse), blaast dit jaar 20 kaarsjes uit. Ter ere van die verjaardag én naar aanleiding van de 'Week van het Nederlands' (van 4 tot 12 oktober) brengt Code een scherp, geïmproviseerd toneelstuk over het belang van taal in onze samenleving. Perfect passend bij het centrale thema van dit jaar: 'Op reis in taal'. De spelers van Code maken die reis immers elke dag want ze schakelen zelf voortdurend tussen verschillende talen en dialecten. Na de voorstelling gaan de makers in gesprek met het publiek. Geen prietpraat maar een boeiende uitwisseling over taal, identiteit en communicatie.

Theaterstuk 'Meandertalig' • Zondag 12 oktober om 11u • Feestzaal Gemeentehuis Temse • Standaardtarief: € 12 / € 11 (65+) / € 10 (vriend) / € 9 (-26) incl. 1 aperitief-drankje • Info & tickets via cultuurcentrumtemse.be • Ontdek het volledige programma via weekvanhetnederlands.org

Vrouwenwiki's

Er zijn heel wat straffe vrouwen die hun stempel drukten op de geschiedenis. Toch blijven hun verhalen vaak onderbelicht. Zo blijkt uit onderzoek dat minder dan een kwart van de Engelstalige artikels op Wikipedia over vrouwen gaat. Hoog tijd om de genderkloof te dichten. Ter gelegenheid van Internationale Vrouwendag vonden in het Stadhuis van Sint-Niklaas Wikipedia-schrijfsessies plaats, waarbij zo'n 20 straffe Wase vrouwen online in de kijker werden gezet. Zo kregen kunstenaress Lea Steppe en verzetsvrouw Maria Rodrigus eindelijk een welverdiende Wikipedia-pagina. Wil jij meeschrijven aan vrouwengeschiedenis van Wase bodem? Sluit je aan bij een schrijfsessie en maak het verschil.

Wikipedia-schrijfsessies voor straffe Wase vrouwen • Blijf op de hoogte en meld je aan via erfgoedcelwaasland.be/dicht-de-genderkloof-op-wikipedia

de maker

▼▼ Hier filmen voelt als thuiskomen

Regisseur Jan Verheyen
blijkt in Temse de film
'Team Spirit: Next Gen' in

"Mijn geboorteplaats Temse vormt het decor voor mijn nieuwe film, die 25 jaar na de eerste Team Spirit verschijnt. Waarom Temse?

Uit een lijst van ruim twintig locaties bleek Temse het meest geschikt.

Voetbalclub SV Blauw Wit Temse had de meest dankbare velden, kantine én kledkamers. Plus: jeugdhuis JOC De Nartist ligt op hetzelfde terrein, dat was een bijkomende bonus. Voor mij voelt dit ook echt als thuiskomen.

Mijn vader, broer en zus wonen hier nog, tussen draaidagen door blijf ik er wel eens slapen. **Bij het filmen komen de herinneringen aan allerlei plekje uit mijn jeugd onvermijdelijk naar boven.**

In Temse zag ik mijn eerste films. In cinema British Palace was dat: matinee met twee films voor 20 frank. Mijn vader speelde amateurvoetbal bij de Fina Boys in de wijk Hollebeek en als kind vergezelde ik de vrouwenvereniging van mijn moeder al eens naar het iconische café Den Temsica. Intussen heet dat Bar Coupé – en ook daar draaien we. Weet je, **voor de première plan ik een vertoning hier in Zaal Roxy**, met de cast en crew, als bedanking voor de hulp en gastvrijheid van Temse."

Team Spirit: Next Gen • voorvertoning op zaterdag
11 oktober in zaal Roxy • vanaf 22 oktober in de bioscoop

In sommige recepten proef je letterlijk het verleden. De Foodarcheoloog, Jeroen Van Vaerenbergh uit Rupelmonde, dook in onze culinaire geschiedenis en kwam tot een verrassend veggie streekgerecht. Eén hap en je weet: die Romeinen konden er wat van.

Panini Romani met Pulled Mushroom

Historisch lekker

Als *De Foodarcheoloog* gaat Jeroen Van Vaerenbergh op zoek naar smaken, ingrediënten en bereidingen uit het verleden en vertaalt ze naar hedendaagse recepten. “Via eten verbind ik verleden en heden”, zegt hij. “Soms letterlijk in één hap.” In zijn boek ‘Wat schaft de put?’ neemt hij je mee op een culinaire tijdreis die deels geworteld is in de Wase bodem. Voor de streekproeverijen in Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht werkte hij samen met lokale chefs vier streekrecepten uit, waaronder deze Romeinse panini. “Aan de Zwaluwbeek, op het kruispunt van Beveren, Kruibeke en Zwijndrecht, zijn resten teruggevonden van een Romeinse boerennederzetting. Een landbouwgehuucht waar boeren samen één gemeenschap vormden. Wat daar ontdekt is, vertelt veel. Niet alleen over het leven

toen, maar ook over wat mensen aten. Denk aan korianderzaad, dat de Romeinen meebrachten naar onze streken. Het zaad heeft een citrusachtige toets, ideaal voor in stoofpotjes zoals Pulled Mushroom. De Romeinen waren ook echte fruittelers. De wortels van veel perenvariëteiten die we vandaag kennen, gaan terug tot toen. Zelfs een ingrediënt als vissaus, dat wij nu associëren met de Aziatische keuken, was toen heel populair als smaakmaker. Ook de panini is geen moderne vondst, maar een verre afstammeling van een eeuwenoud recept uit het Romeinse rijk: plat brood met een hartige of zoete vulling, gebakken op steen. Met peer en geitenkaas uit de regio maken we de link met de korte keten. Zo komt alles samen: het verleden, het heden en de streek. In geuren en smaken.

Eten zorgt voor verbinding. En dat is net wat we met dit gerecht ook willen brengen.”

▼▼ Eten
zorgt voor
verbinding

Jeroen Van Vaerenbergh

DIT HEB JE NODIG

400 gram oesterzwammen of andere paddenstoelen, 1 teentje knoflook, 2 eetlepels oosterse vissaus (of voor wie het minder Romeins wil: sojasaus), 2 eetlepels honing, 2 theelepels gemalen korianderzaad, 2 theelepels peper, scheutje olijfolie, lokale geitenkaas uit Kruike, peer uit de noordelijke polders, zuurdesembrood

ZO MAAK JE HET

Trek de paddenstoelen in dunne slierten en snijd de knoflook fijn. Meng de vissaus, honing, korianderzaad en zwarte peper. Verwarm de olijfolie in een koekenpan en bak de paddenstoelen met de knoflook. Voeg na twee minuten de saus toe. Roer alles goed en bak de zwammen mooi bruin en lichtjes krokant. Verdeel de Pulled Mushroom rijkelijk tussen twee sneden zuurdesembrood. Voeg de geitenkaas, plakjes peer en een toefje honing toe en bak goudbruin in een pan of croque- of panini-ijzer.

WAT SCHAFT 'DE PUT' NOG MEER?

Aan de Romeinen valt dit najaar niet te ontsnappen. Vanaf 14 september ontdek je drie eeuwen Romeinse geschiedenis uit het Waasland tijdens de expo 'Romeinen en Menapiërs' in Hof ter Welle. Wist je trouwens dat het Menapisch varken een echte delicatessen was bij de Romeinen? En dat dit oeroude ras ondertussen weer springlevend is? Dus, als veggie niet jouw ding is, trakteer jezelf dan op de vleesvariant van de Panini Romani: met Pulled Menapii Pork. Voor de echte legionair!

Expo Romeinen en Menapiërs • vanaf 14 september (Open Monumentendag) tot 30 november 2025 • op woensdag en zondag van 14 tot 17 uur • Erfgoedhuis Hof ter Welle • gemeentebkz.be/menapiers

ERFGOEDEREN

▼ Jongleerstokjes?

Nena, 11 jaar,
Sint-Gillis-Waas

Je gokje is zo slecht nog niet, Nena. Wie met deze stokjes aan de slag ging, was ook een erg handige artiest! Met deze 'klosjes' kan je met héél veel geduld en precisie een fijn soort textiel of 'kant' maken. De klosjes houden de kantdraad vast en soms worden tot meer dan 500 klosjes over elkaar geslagen om zo tot een mooi vlechtwerk te komen. Het kantklossen ontstond in de 16e eeuw en vele Wase gemeenten hadden hun eigen techniek. Die van Beveren – een speciale kantsort met doorlopende draden – werd wereldberoemd, maar ook in Waasmunster en Temse werd heel wat 'afgeklost'. Op deze plekken bestaat vandaag nog altijd een kantschool, waar je verschillende oude kantdisciplines, maar ook nieuwe technieken kan leren. Eens proberen?

Internationale expo Lace re-BORN-em 2025, met ondersteuning en groepswerken van Kantschool Artofil uit Temse • van 16 augustus t/m 19 oktober 2025 • info en tickets via deabdijvanbornem.be/lace

**ONTDEK OOK
KUNSTROUTE REYNAERT**
Beleef het gekende dieren-
epos in woord, beeld en muziek.
Fiets of wandel tijdens de drie
eerste weekends in oktober langs
zeven kunstige hotspots,
waaronder Abdij Roosenberg.
Meer info via
waasmunster.be/reynaert2025

Dora en Gaston zijn een apart koppel. Dora komt uit het asiel en Gaston werd in Spanje van straat geplukt, letterlijk. Als 'broer en zus' hebben ze elkaar gevonden en gaan ze geregeld op stap met hun baasje Griet. Zoals hier in de buurt van Abdij Roosenberg in Waasmunster, een verborgen pareltje, meent Griet.

Het plastische getal

“Zowel de honden als ikzelf komen hier graag wandelen want het bos rond de abdij is een oase van rust; we komen hier zelden andere mensen tegen. Ook de abdij zelf straalt door zijn modernistische architectuur sereniteit uit. Helemaal wit en gespaard van tierlantijntjes, daar hou ik wel van.”

▼ Een verborgen
architecturale
parel

Griet Van Bogaert

Namen: Dora (14), Gaston (12)

Ras: kruising Teckel en Jack Russell, Spaanse zwerfhond

Karakter: Dora is vinnig voor haar leeftijd; Gaston, een allemansvriend, sukkel met een heupfractuur.

Hun mandje staat in: Lokeren, bij Griet Van Bogaert en haar partner Johan Goovaerts.

WAT JE ONTDEKT ALS JE VERDER SNUFFELT

Griet heeft een speciale band met de abdij die dit jaar 50 jaar bestaat. "Tijdens mijn opleiding Interieurvormgeving kwam ik in contact met de architect, Dom Hans van der Laan. Zo ook met zijn concept dat hier meesterlijk wordt toegepast: het plastische getal." Dat getal staat voor een complexe verhouding die alle elementen met elkaar verbindt, inclusief het interieur, vat Griet samen. Tijdens Open Monumentendag stelt pachtbeheerder Herita de abdij én tuin open voor bezoekers. Grijp je kans en kom zelf eens rustig rondsnuffelen in abdij Roosenberg!

**Abdij Roosenberg • Oudeheerweg
- Heide 3 in Waasmunster • meer
info op herita.be/nl/monumenten/abdij-roosenberg**

Nog meer architecturale parels in het Waasland ontdekken? Kom op zondag 14 september naar Open Monumentendag, thema 'In stijl'. Het Wase programma ontdek je op erfpunt.be of via de brochure in de infopunten van de Wase steden en gemeenten. Het volledige programma vind je terug op openmonumentendag.be.

#EIGENWAAS

Waaslanders trekken er graag op uit. Een eigenwase blik op cultuur en erfgoed in onze streek.

Hiep hiep hoera! De Erfgoedcel Waasland bestaat 20 jaar. Dat werd gevierd met veel tamtam én een toefje slagroom!

En de prestigieuze *European Heritage Award* gaat naar... *The Heritage Trees Project* van provincie Oost-Vlaanderen! Nu de *Public Choice Award* nog! Aanschouw deze Miraculeuze linde bij de Gaverlandkapel (Beveren-Kruikeke-Zwijndrecht) en stem tot 12 september op ons entproject via vote.eurapanostra.org!

Jouw foto hier?

Post 'm op Instagram met #eigenwaas en #WAAHZ!

Blik op bewegingen in cultuur

AI is geen kunstenaar, wel een handig penseel

Waarom we niet bang moeten zijn van artificiële intelligentie

Lieven Scheire is een creatieve maker en wetenschapper. Op het podium, op televisie en online via zijn Nerdland universum. Niemand die ingewikkelde dingen zo helder uitlegt. Hij verdiepte zich onder meer in artificiële intelligentie en maakte er een theatervoorstelling rond waarmee hij in heel België en Nederland volle zalen trok. Het kon niet anders of daar kwam ook weer een boek van. Nee, niet geschreven door ChatGPT.

“We horen en lezen er tegenwoordig overal over. Het zou ons leven gemakkelijker maken én tegelijk bedreigen. Het zou onze jobs afpakken én ons helpen om slimmer te werken. Maar wat is artificiële intelligentie nu eigenlijk? Eenvoudig gezegd: slimme software die patronen herkent en nabootst uit miljarden voorbeelden. AI geeft computers nieuwe vaardigheden: gezichten herkennen, voorwerpen benoemen, sprookjes schrijven, zelfs menselijk gedrag voorspellen. Denkt AI zoals wij? Nee, AI denkt niet, begrijpt niet, voelt niet, verzint niet. En toch zijn we bang. Gaat AI de mens vervangen? Illustratoren overbodig maken en schrijvers buitenspel zetten? Ik geloof het niet. AI is gewoon een fantastisch hulpmiddel. De echte creativiteit blijft bij de mens die voelt, schept, keuzes maakt, bijstuurt, betekenis geeft. Vergelijk het met de opkomst van de fotografie. Een spectaculaire innovatie in die tijd! Schilders konden hun boeltje bijepakken, dacht men. Maar het tegendeel gebeurde. Schilderkunst en fotografie gingen elk hun eigen weg en verrijkten elkaar. AI helpt kunstenaars vandaag om nieuwe ideeën te vinden, andere wegen te ontdekken. Het is een nieuw soort penseel, geen kunstenaar. De ziel, de betekenis, die blijft bij de mens. En de impact op het publiek? Ook op dat vlak ben ik optimistisch: technologie opent deuren. Het laat je een meesterwerk van Rubens in je huiskamer tot in de kleinste verfdetails ontdekken. Het laat blinde mensen in *real time* schilderijen ervaren ... Het maakt kunst toegankelijker en inclusiever. Tegelijk willen we nog altijd *the real stuff* live meemaken. Een optreden, een theatervoorstelling: niets kan tippen aan de magie van samen iets beleven in een theater- of concertzaal. De bewering dat we ‘vals’ niet meer van ‘echt’ kunnen onderscheiden, is trouwens niet nieuw. Toen de fotografie opkwam, zei men dat ook. Toen Photoshop opkwam, hoorde je het opnieuw. Bij elke innovatie steekt die zorg de kop op. Hoe we daarmee omgaan – de reflex om bronnen te checken bijvoorbeeld – daar draait het om. En dat is altijd zo geweest. Waar het naartoe gaat met de technologie, weet niemand. Maar dat AI straks overal in ons leven aanwezig is, staat vast. De pc heeft er tientallen jaren over gedaan om te evolueren van een nerd-speeltje tot iets wat iedereen dagelijks gebruikt. Het internet deed er 20 jaar over. AI lijkt die stap in minder dan 10 jaar te zetten. Het doemscenario dat AI de wereld overneemt, daar geloof ik niet in. Mensen willen macht, software niet.”

WAAHZ!

viert binnenkort zijn 10e editie – en jij maakt het verschil!

Al 9 edities lang brengen we met WAAHZ! een magazine boordevol cultuur, erfgoed en kunstzinnige uitstapjes in het Waasland. Maar wat vind jij écht van WAAHZ!?

Wat kan beter, wat mag blijven, en wat mis je nog?

We willen zo dicht mogelijk bij jou als lezer staan, en daarom horen we waahnzinnig graag jouw mening. **Het kost je maar enkele minuten tijd – en wie weet win jij een leuke cultuurcheque!**

Vul hier de korte
vragenlijst in

**Alvast
WAAHNZINNIG
bedankt!**

colofon

WAAHZ!-magazine is een uitgave van Cultuurtuin WAAS en Erfgoedcel Waasland (deelwerkingen van Interwaas) i.s.m. Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster.

BLADCOÖRDINATIE

Sophie Coppens

VORMGEVING

Lies Schrevens

REDACTIEKERN

Elke Clompen, Hannah Coene, Johan Copermans, Sophie Coppens, Gitte Derluyn, Koen Dewanckel, Bart De Landtsheer, Elke De Schryver, Ines De Smet, Frederik Rogiers, Anneleen Stollman, Maya Trienpont, Astrid Van der Schueren, Sandy Van Handenhove, Karen Vanhulle en Sophie Vermeire.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Hans De Bock, directeur Interwaas, Lamstraat 113, 9100 Sint-Niklaas

CONTACT & INFO

info@waahz.be

Cultuurtuin
WAAS

interwaas

BEVEREN
VERBINDT

Krūibeke
Gemeente

LOKEREN

Sint-Niklaas
On zo verassend

stekene van nature actief

waas
munster

Zwijndrecht
KOESTER JE TOEKOMST

Vlaanderen
verbeelding werkt

Niets uit WAAHZ!-magazine mag geheel of gedeeltelijk overgenomen worden of vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

CC Sint-Niklaas

cultuur die blijft plakken.

Literair festival
Sint-Niklaas

ARCHIPEL

de avond die ik nooit zag /
is de mooiste van de avonden
Paul Snoek

17-19 okt 2025

LEZING THEATER CONCERT

Curator **Angelo Tijssens** stelt een divers
programma voor met onder meer:

- **Stef Kamil Carlens & The Poem**
- **Julie Cafmeyer** – *De Meeting*
- en meer namen om te ontdekken

Verschillende locaties in
centrum Sint-Niklaas

Ontdek het programma via
www.archipelfestival.be.

Vlaanderen
verbeelding werst

LITERATUUR
VLAANDEREN

deAuteurs,

Sint-Niklaas
Oh zo verrassend